

SAMEN VOOR NATUUR!

DE WET NATUURBESCHERMING (WNB) –
VERGEET 'M NIET AAN DE TEKENTAFEL

Provincie Utrecht kent een hoge biodiversiteit. Niet alleen in het buitengebied en in de natuurgebieden, maar ook in het stedelijk gebied leven vele soorten planten en dieren. Deze zijn door Europese wetgeving strikt beschermd. En misschien is dat maar goed ook want het gaat niet goed met de biodiversiteit in Nederland. Bij (grootschalige) ruimtelijke ingrepen waaronder renovaties, nieuwbouw of na-isolaties is ecologisch onderzoek nodig, om er zeker van te zijn dat er geen beschermde soorten, zoals vleermuizen of huismussen, aanwezig zijn. Dit is verplicht op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb), waarbij in veel gevallen een ontheffing op de wet nodig is. Wanneer dit niet gebeurt, kan het gebeuren dat handhaving het project stillegt en er vertraging wordt veroorzaakt. Dit wil niemand. Provincie Utrecht stimuleert daarom initiatieven om natuurinclusief te ontwerpen en bouwen, waarbij aan de voorkant al maatregelen worden getroffen om economie en ecologie samen te laten gaan. Dit noemen wij de Utrechtse Aanpak en dat kunnen wij alleen samen met gemeenten, woningcorporaties, ecologische adviesbureaus en andere stakeholders bereiken. Doet u mee?

WAT IS DE WET NATUURBESCHERMING EN WAT BETEKENT DAT VOOR UW WERK?

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Eén van de nieuwe wettelijke bevoegdheden van een provincie is om bij (ruimtelijke) ingrepen, die raken aan diersoorten en hun leefomgeving, een ontheffing dan wel vrijstelling te verlenen. De provincie neemt deze rol van het Rijk over. Om een ontheffing op de Wnb te verlenen moet de provincie weten wat er aan natuurwaarden zit. Daarom is het belangrijk om vroegtijdig ecologisch onderzoek te laten uitvoeren. Want wanneer dit vroegtijdig gebeurt – net als onderzoek naar bodem, geluid of archeologie – kan dit worden meegenomen in de planning en hoeft een project geen vertraging op te lopen. Dus of u nou teamleider wonen bij een gemeente, projectleider bij een woningcorporatie, of vergunningverlener bent; laten we elkaar helpen herinneren dat er bij ruimtelijke ingrepen tijdig (voorafgaand aan de vergunningsaanvraag) een natuurtoets plaatsvindt.

NATUUR IN EEN STAD OF DORP?

Jazeker! Vele diersoorten zijn afhankelijk van de stad voor hun leefomgeving. Een vleermuis ziet een flatgebouw eigenlijk als één grote rotswand. En hiermee zijn vleermuizen ook nog eens behoorlijk nuttig want ze eten maar liefst duizenden muggen per dag. Maar gebouwbewonende soorten hebben het lastig.

Weet u nog hoe de huismussen vroeger overal vrolijk tjirpten? Ook deze soort heeft het moeilijk door mensen die hun tuin verstenen, maar ook door bijvoorbeeld na-isolaties omdat zijn nestplaats hierdoor verloren kan gaan. Dit kan eenvoudig verholpen worden door nestruimten in te bouwen (natuurinclusief bouwen). Dit kost maar een fractie vergeleken met de kosten van bijvoorbeeld vertraging. Natuurinclusief bouwen en groene maatregelen treffen helpt naast de biodiversiteit ook klimaatadaptie, kan de huizenwaarde aanzienlijk verhogen, zorgt voor een gezondere omgeving en het geeft uw gemeente een groen imago. Met elkaar kunnen we ervoor zorgen dat mens en dier in balans leven zonder dat dit ten koste gaat van economische projecten. Samen voor natuur!

ZOU HET DAN NIET GEMAKKELIJKER ZIJN ALS BESTEMMINGSPANNEN NATUUR- EN WNB-PROOF ZIJN?

Dat zou het zeker zijn, maar helaas is dit vaak niet zo. Bestemmingsplannen en de Wet natuurbescherming volgen elk hun eigen afwegingskader en procedures, die bovendien in de tijd gezien achter elkaar liggen. In het bestemmingplan moet de uitvoerbaarheid onder andere worden beoordeeld aan de hand van de verplichtingen van de Wnb. Als natuur niet (genoeg) is meegenomen in het bestemmingplan kan de Wnb later het bestemmingsplan weer in de weg staan. Wanneer het bestemmingsplan wordt gewijzigd om kort daarop ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken is het handig om de natuurtoets te doen. Het beste wordt dit gedaan in het stadium dat wordt geadviseerd in de vergunningverlening. Op deze manier kan het natuurinclusieve bouwen al worden meegegeven aan de ontwikkelaar(s) en is de Wnb een formaliteit. Twee vliegen in één klap dus.

WAT IS EEN SOORTENMANAGEMENTPLANNEN (SMP)?

Een Soortenmanagementplan (SMP) is een robuust plan voor de biodiversiteit dat wordt opgesteld door een gemeente, woningcorporatie of samenwerking tussen die twee. Een SMP kan leiden tot een gebiedsgerichte ontheffing op de Wet natuurbescherming waardoor voor een specifiek gebied voor 10 jaar economische ontwikkelingen kunnen doorgaan zonder steeds individuele ecologische toetsen te moeten laten uitvoeren. Dit kan omdat je immers eerst goed in kaart hebt gebracht wat de natuurwaarden zijn en op welke wijze deze in stand worden gehouden én worden verbeterd.

Een SMP is daarmee vooral voor gemeenten en woningcorporaties met ambitieuze woon- en verduurzamingsopgaven een economisch aantrekkelijke optie. Daarnaast is het een kans om als gemeente écht een integraal plan te maken voor de biodiversiteit. Gemeente Amersfoort en gemeente Utrecht zijn de eerste gemeenten in provincie Utrecht die een SMP hebben opgesteld.

Provincie Utrecht gelooft in SMP's en biedt iedere gemeente vanaf 2019 een co-financiering aan van 50% (tot maximaal €50.000). Daarnaast helpen we de koplopers om dit plan op te stellen. Samen voor de natuur!

KLINKT GOED ALLEMAAL. WIE OF WAT KAN MIJ VERDER HELPEN?

- Provincie Utrecht is met een team aan specialisten goed voorbereid op haar relatief nieuwe taak. Wilt u checken of u in een specifieke casus het goed doet bij een ruimtelijk project of hoe uw organisatie zijn rol en verantwoordelijkheid het beste kan oppakken met betrekking tot de Wnb? Neem vroegtijdig contact met ons op via wnb@provincie-utrecht.nl
- Voor ambities om natuurinclusief te bouwen, ideeën voor de stedelijke biodiversiteit of een verkennend gesprek over SMP's, neemt u contact op met samenvoornatuur@provincie-utrecht.nl
- Provincie Utrecht brengt ook regelmatig een Wnb-nieuwsbrief uit. Ontvangt u deze nog niet? U kunt u aanmelden door een email te sturen naar wnb@provincie-utrecht.nl
- Voor gemeentebesturen van Utrechtse gemeenten is er een speciaal gedeelte ingericht op het kennisplatform van het VNG (ROM-netwerk). Hier staan handreikingen, de laatste nieuwsbrieven en overige documentatie en tools met betrekking tot de Wnb. Stuur een email naar wnb@provincie-utrecht.nl en we geven u toegang tot dit besloten gedeelte.

